

gebroken genoten van het getoonde lijden. Ze lachten, brulden, gierden en tierden van genot. Het amusement werd nog grootser. De gasten putten nog meer genot uit het absolute genot dat Faust al zuipend, neukend, boeiend, lallend trachtte te doorvoelen. De kunstenaar werd door zijn omstaanders vurig maar harteloos bewonderd en met applaus gestimuleerd in zijn genotsdrift.

De absolute bevrediging bleef echter uit, en aangepord door de duivelse Mephisto, wendte Faust zich (van geen kwaad bewust?) volledig in het kwaad. Stuk voor stuk rekende hij af met zijn publiek, op de scène en in de zaal. Hij wilde het kwaad dat elke mens in zijn leven reeds had begaan, uitroeien, door elke mens integraal tot op het bot te kraken, af te maken en uit te schakelen. De menselijke misstappen werden bestraft door een beestachtige uitschakeling van de mens zelf. Heel de voorstelling door werd er op de man gespeeld, nooit op de bal. Alle vernissagesgasten – de rijke industrieel, zijn vrouw, de galerijhoudster, de rechtse politicus, de groene politica, de leraar, de maatschappelijk werkster en de arts – moesten het met hun leven bekopen. Met vooral verbaal geweld hielden Faust en Mephisto elke mens met sterfelijke pretentie een

spiegel voor, die zo genadeloos functioneerde dat ze allemaal zelfmoord pleegden, met een geplaybackt levenslied als zwanezang.

Faust trachtte als een vergoddelijkte mens onze wereld van alle kwaad te zuiveren en de absolute verzoening tot stand te brengen tussen ons aards zijn en het volmaakte goede. Volgens de Leuvense filosoof Paul Moyaert resulteert zo'n kunstmatige verzoening in de verschijning van het absolute kwaad. Faust gaat zelf aan zijn vernietigingsdrang ten onder. Als kunstenaar ook een goddelijke bewaker van het goede zijn, dat is voor Faust van het goede teveel. Onder invloed van Mephisto's snode plan om het kleine en grote kwaad volledig uit te zuiveren, is Faust zelf het laatste slachtoffer van zijn vernietigingsdrang. De mens die zich God waant, staat mijlenver af van de ethisch bewuste mens, die zowel het goede als het kwade ervaart als twee zijnswijzen van de menselijke vrijheid, waarbinnen de keuze voor het goede steeds voorop moet staan. Het menselijk kwaad is een werkelijkheid die onderkend moet worden, maar nooit volledig kan uitgezuiverd worden.

Faust bood een ontluisterend beeld van een lijdende mens in een maatschappij die hopeloos en genadeloos functioneert zonder

God en zonder (christelijke) ethiek. In die verbeelde samenleving waar ontrouw, ongeloof, hopeloosheid en haat opgeld doen, gaat iedereen vroeg of laat kapot. De tijd om nieuwe waarden uit te vinden, ontbreekt ons. Enkel de keuze voor waarden die ingebed zijn in een joods-christelijke geboden-traditie vormen voor ons de fundamenten om weerbaar in het leven te staan. De ijver om aan de traditionele waarden een nieuwe, eigentijdse vorm te geven, is alleszins verrijkender dan eclectisch hier en dar wat ideeën samen te rapen.

Na het Vlaams-Nederlands Theaterfestival in Gent, waar ik onder de indruk was van het prachtig verschrikkelijke, of moet ik schrijven verschrikkelijk prachtige toneelspel in *Who's afraid of Virginia Woolf* en *Rijkemanshuis*, dacht ik terug aan de intrigerende, onheilspellende *Faust*. Ik maakte de bedenking dat zo'n theater nooit volledig mag samenvallen met het leven. Dan zijn zowel theater als leven dood. Met de apocalyptische situaties in voormalig Joegoslavië voor ogen, ligt de verschrikkelijke gedachte dat de werkelijkheid de fictie overstijgt op de loer.

Wouter Hessels

Nieuwpoortteater presenteert Nieuwpoortproductie

Een namiddag in mei

tekst: Pascale Platel / regie: Eric de Volder

Op een namiddag in mei komt Virginia op bezoek bij Linette en Hervé. Ze zegt dat ze met haar vriendin voor 500 frank heeft gewed dat ze zou durven vragen aan de professor of hij haar seksuele voorlichting wil geven. Hervé had net een woordenwisseling met zijn vrouw en hij is slecht gehumeurd. Hij wenst Virginia proficiat omdat ze de weddenschap heeft gewonnen en wijst haar vervolgens de deur.

Maar Virginia laat zich niet zomaar de laan uitsturen en ze overtuigt Hervé dat ze wel degelijk een les seksuele voorlichting van hem wil. De professor en het meisje installeren zich aan tafel terwijl Linette zich terugtrekt met het voornemen 'hen te laten werken'. Daar de professor de neiging heeft af te dwalen, het jonge meisje duidelijk een mening heeft over 'de dingen' en Linette ook haar verhaal kwijt wil, wordt de les regelmatig onderbroken door meer vertrouwelijke uitbarstingen. De emoties laaien af en toe hoog op maar aangezien Virginia zich niet op haar ongemak voelt bij die uitbarstingen, maar integendeel geboeid blijft luisteren, verdwijnen de ruzies vanzelf en komt er een erotische spanning voor in de plaats. Pascale Platel

tekst: Pascale Platel / regie: Eric De Volder / spel: Brenda Bertin, Veerle Eyckermans, Johan Knuts / produktieleiding: Pol Heyvaert / productie: Nieuwpoortteater i.s.m. vzw De Maan, met de steun van de Stad Gent / de tekstopdracht werd gerealiseerd met de schrijfsubsidie van de Vlaamse Gemeenschap

do 19, vr 20 en za 21 okt om 22u30 - zo 22 okt om 17u - di 24, wo 25, do 26, vr 27 en za 28 okt om 20u30 - Nieuwpoortteater - premièrereeks - Tickets: 300 Bef / 200 Bef (-26/+65) op nummer 09 / 225.12.96